

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2006
5. volební období

3

Informace o pojišťování vývozních úvěrových rizik

předkládaná Exportní garanční a pojišťovací společností, a. s. (dále jen EGAP)
Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

Informace zachycuje vyhodnocení činnosti společnosti za období leden – prosinec 2005
a její členění odpovídá požadavkům zákona č. 58/1995 Sb., v platném znění.

Obsah:

- A. Základní údaje o Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s.**
- B. Úvod – souhrnné výsledky EGAP za rok 2005**
 - B.1. Souhrnné výsledky EGAP za rok 2005**
 - B.2. Vyčlenění dceřinné společnosti Komerční úvěrová společnost EGAP, a. s.**
- C. Pojišťování se státní podporou**
 - C.1. Souhrnné výsledky pojišťování se státní podporou za rok 2005**
 - C.2. Fondy a rezervy na pojišťování se státní podporou**
 - C.3. Pojistná angažovanost a využití pojistné kapacity za rok 2005**
- D. Komerční pojištění v roce 2005**
- E. Pojištění malých a středních podniků**
- F. Likvidace pojistných událostí a vymáhání pohledávek**
- G. Výsledky hospodaření společnosti za roce 2005**
- H. Legislativní činnost EGAP v roce 2005**
- I. Využívání členství v mezinárodních organizacích**

A. Základní údaje o Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s.

EGAP je akciovou společností plně vlastněnou státem, jehož akcionářská práva vykonávají ústřední orgány státní správy České republiky. Základní kapitál společnosti představuje od 10. listopadu 1995 částku 1 300 mil. Kč. Součástí základního kapitálu EGAP je 500 mil. Kč jako majetková účast EGAP v České exportní bance, a. s. (ČEB), což je v souladu s ustanovením § 4 odst. 2 zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, ve znění pozdějších předpisů.

Rozložení hlasovacích práv mezi ústřední orgány státní správy, zastupující stát jako jediného akcionáře EGAP je následující:

Ministerstvo financí	520 hlasů
Ministerstvo průmyslu a obchodu	468 hlasů
Ministerstvo zemědělství	156 hlasů
Ministerstvo zahraničních věcí	156 hlasů

Složení představenstva a dozorčí rady společnosti, platné k 31. 12. 2005, je v příloze č. 1 této Informace.

V lednu 2006 vstoupil v účinnost zákon č. 23/2006 Sb., jímž byl novelizován zákon č. 58/1995 Sb. Tato novela umožnila, kromě jiného, realizovat v EGAP **přechod na tzv. německý model řízení společnosti**, kdy pětičlenné představenstvo je složeno z výkonného managementu a představitelů ministerstev, vykonávajících práva státu jako jediného akcionáře EGAP, jsou spolu se zástupci zaměstnanců zastoupeni v devítičlenné dozorčí radě. Předpokladem pro provedení této změny řízení EGAP byla změna stanov, která byla schválena ministerstvy na jednání dne 26. dubna 2006. Následně byla na tomto jednání zvolena nová dozorčí rada, která pak zvolila nové představenstvo. Složení představenstva a dozorčí rady společnosti po datu 26. dubna 2006 je v příloze č. 2 této Informace.

V průběhu roku 2005 došlo v rozsahu a obsahu činnosti společnosti a v jejím organizačním uspořádání k zásadní organizační změně. Dne 31. 1. 2005 byla po předchozím schválení vládou (usnesení vlády č. 1206 z 1. prosince 2004) **založena dceřinná společnost Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a. s. (dále KÚP)**, s cílem vyčlenit do ní krátkodobé komerční pojištění, provozované dosud na komerčním základě v rámci EGAP.

Dnem 1. října 2005 zahájila KÚP svou činnost a od tohoto data provozuje komerční úvěrové pojištění již zcela samostatně. (blíže v části D. – Komerční pojištění v roce 2005).

B. Úvod

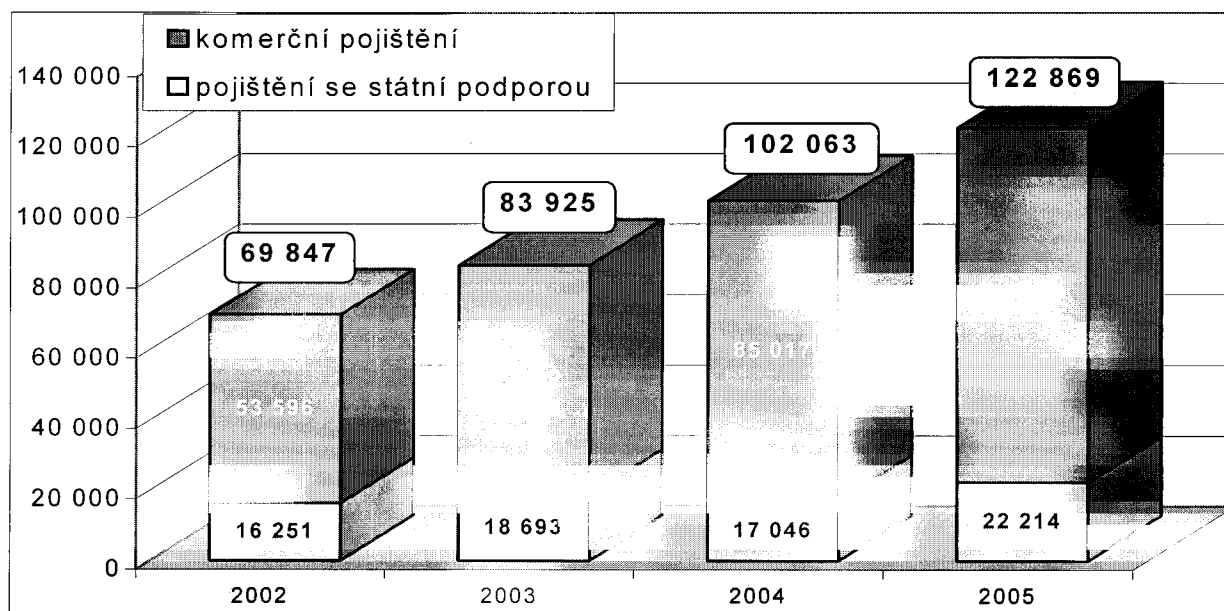
1. Souhrnné výsledky EGAP v roce 2005

V průběhu roku 2005 se podařilo oproti loňskému roku výrazně zvýšit objem nově pojištěných úvěrů, jejichž meziroční nárůst dosáhl téměř 20 %. Potvrdilo se tak obnovení růstového trendu, a to při relativně nízkém rozsahu jeho škodovosti. Největší dynamiku růstu představovaly nově uzavřené smlouvy v komerčním pojištění, u pojištění se státní podporou se pak dále prosazovaly především ty produkty (předexportní financování, pojištění záruk), které se týkají pojištění výkonu českých exportérů a které nejvíce ovlivňují celkovou hodnotu obchodních kontraktů, jež bylo možno realizovat díky pojištění se státní podporou prostřednictvím EGAP. Hodnota takto podpořených kontraktů dosáhla za celý rok 2005 úhrnné výše 121 213 mil. Kč (zde byla dosažená hodnota ovlivněna skutečností, že v 1. pololetí 2005 došlo k pojištění záruky za nabídku mimořádně rozsáhlého kontraktu na výstavbu jaderné elektrárny v Bulharsku).

Celoroční objem všech nově pojištěných úvěrů za rok 2005 dosáhl souhrnné výše 122,7 mld. Kč, což představuje více než 20% nárůst proti objemu pojištěnému v roce 2004. Celková výše všech vyplacených pojistných plnění za rok 2005 činila 713 mil. Kč.

Graf č. 1

Celkové výsledky pojišťovací činnosti (v mil. Kč):

Pojistná angažovanost dosáhla u pojištění se státní podporou k 31. 12. 2005 výše 66,6 mld. Kč a byla plně kryta vlastními zdroji společnosti a nevznikl tak nárok na čerpání dotace ze státního rozpočtu.

I přes příznivý vývoj hospodaření v průběhu účetního období byla za rok 2005 vykázána ztráta ve výši 41 mil. Kč. Výsledná ztráta byla způsobena zejména nutností dodatečné tvorby rezervy typu IBNR na hrozící pojistnou událost z pojištěného úvěru na financování výroby televizních obrazovek ve výši 430 mil. Kč. Přestože právní nárok pojištěných bank na pojistné plnění vznikl až vyhlášením konkursu na majetek dlužníka, tj. v březnu 2006, existovaly tyto problémy již v průběhu roku 2005 a z důvodu pravděpodobnosti budoucího plnění bylo nutno dle účetních principů vytvořit rezervu na tento případ již ve výsledku za rok 2005.

Ztráta za rok 2005 bude uhrazena z fondů EGAP, vytvořených výhradně z vlastní činnosti společnosti v předchozích letech, tj. z rozdělení zisku. Na krytí ztráty nebudou čerpány žádné fondy vzniklé z dotací ze státního rozpočtu v minulých letech a ani nevznikne nárok na žádnou rozpočtovou dotaci do fondů v roce 2006.

2. Vyčlenění dceřinné společnosti Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a. s.

V roce 2005 proběhlo vyčlenění komerčního úvěrového pojištění, které tvořilo v EGAP samostatný organizační útvar, do samostatného právního subjektu. Vyčlenění komerčního pojištění probíhalo v několika krocích.

Nejdříve byl dne 31. ledna 2005 založen samostatný právní subjekt - společnost Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a. s. (dále KÚP), již je EGAP jediným akcionářem. Do KÚP byla následně převedena část podniku EGAP, označovaná dosud jako Úsek komerčního pojištění, a to formou zvýšení základního kapitálu společnosti KÚP k datu 1. 10. 2005. Od tohoto dne začala tedy společnost Komerční úvěrová pojišťovna EGAP, a.s. provozovat komerční úvěrové pojištění. S částí podniku přešla veškerá práva a povinnosti vztahující se ke komerční úvěrovému pojištění a všichni zaměstnanci úseku.

V současnosti je připravována další fáze - prodej části akcií EGAP strategickému partnerovi. Legislativní základ pro tento krok byl učiněn zákonem č. 23/2006 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou. Tato novela umožní aby EGAP prodal většinový podíl na základním kapitálu KÚP strategickému partnerovi. Proces výběru strategického partnera bude zahájen po schválení vládou.

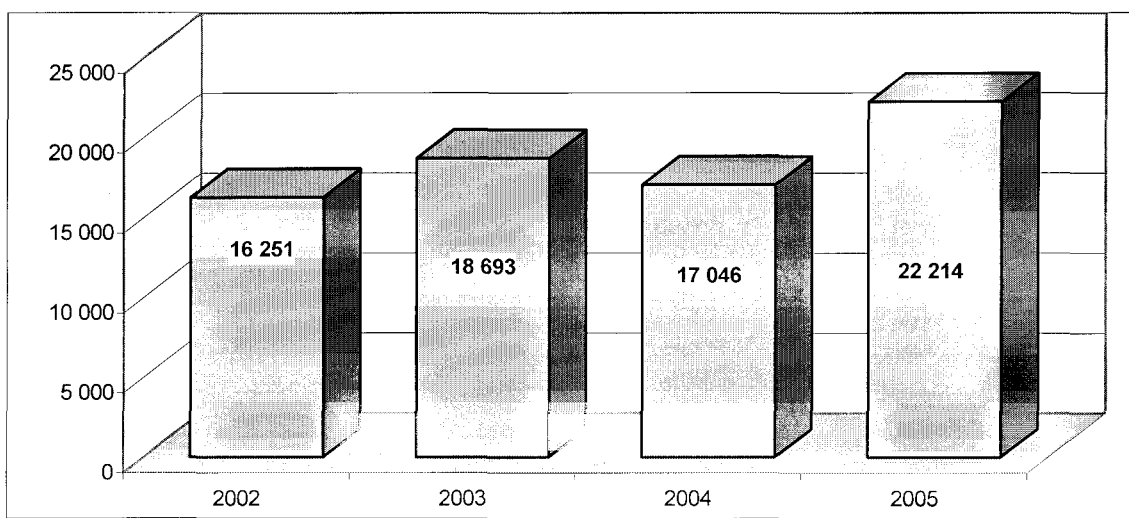
C. Pojišťování se státní podporou

Pojišťování se státní podporou (dříve „teritoriální rizika“, resp. „vývozní úvěrová rizika“) je definováno v § 1 písmeno a) zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění a je realizováno se zárukou státu za závazky EGAP.

1. Souhrnné výsledky pojišťování se státní podporou v roce 2005

Graf č. 2

Vývoj celkového objemu pojištění se státní podporou (v mil. Kč):

Poznámka: hodnoty v grafu představují nominální pojistnou hodnotu pojistných smluv nově uzavřených v průběhu příslušného běžného roku.

V průběhu **roku 2005** bylo uzavřeno celkem 248 pojistných smluv s celkovou pojistnou hodnotou **22,2 mld. Kč (tj. o cca 30,3 % více než v roce 2004)**; tento výsledek ukazuje, že se podařilo výrazně obnovit růstový trend. Předepsané pojistné dosáhlo za stejné období výše cca 274 mil. Kč.

Hodnota obchodních kontraktů, které bylo možno realizovat díky pojištění prostřednictvím EGAP, dosáhla za celý rok 2005 úhrnné výše 121 213 mil. Kč, přičemž letošní výsledek ovlivnilo v 1. pololetí 2005 uzavřené pojištění záruky za nabídku na výjimečně rozsáhlý kontrakt výstavby jaderné elektrárny v Bulharsku.

Většina pojistných smluv uzavřených v průběhu roku 2005 patří do kategorie tzv. rutinních obchodních případů, tedy případů menšího rozsahu. Průměrná pojistná hodnota na jednu pojistnou smlouvu dosahovala cca 1,5 mil. EUR, přičemž však celá řada pojistných smluv byla ještě menšího rozsahu. Uvedený počet pojištěných vývozních případů bylo možné realizovat pouze s uplatněním značného úsilí pracovníků a pracovní jednání k přípravě pojistek si vyžádala mnoho úsilí také ze strany exportérů.

Zároveň v roce 2005 pokračovala jednání o mnoha projektech z kategorie rozsáhlých vývozu, u nichž však postup přípravy bývá rozložen do delších časových období. Z celé řady rozpracovaných případů byly pojištěny rozsáhlé vývozy v celkové hodnotě cca 3,1 mld. Kč, které se týkají především pojištění velkých investic (v Bulharsku a ve Vietnamu).

Největší pojistná hodnota byla realizována prostřednictvím pojistných smluv pro krytí **krátkodobých dodavatelských úvěrů (typ B)**, které dosáhly hodnoty 7,3 mld. Kč, tj. zhruba jednu třetinu z celkového objemu za rok 2005.

Poměrně častěji než v minulých letech byly uzavírány pojistné smlouvy pro krytí **odběratelských úvěrů (typ D)**; celková pojistná hodnota tohoto typu pojištění dosáhla výše 3,3 mld. Kč. Vývozy směřovaly do Ruska, Turecka, Ázerbajdžánu, Venezuely a na Ukrajinu. Nejvýznamnějšími pojistnými případy jsou projekty v oblasti dodávek dopravních prostředků, energetických zařízení a strojírenství.

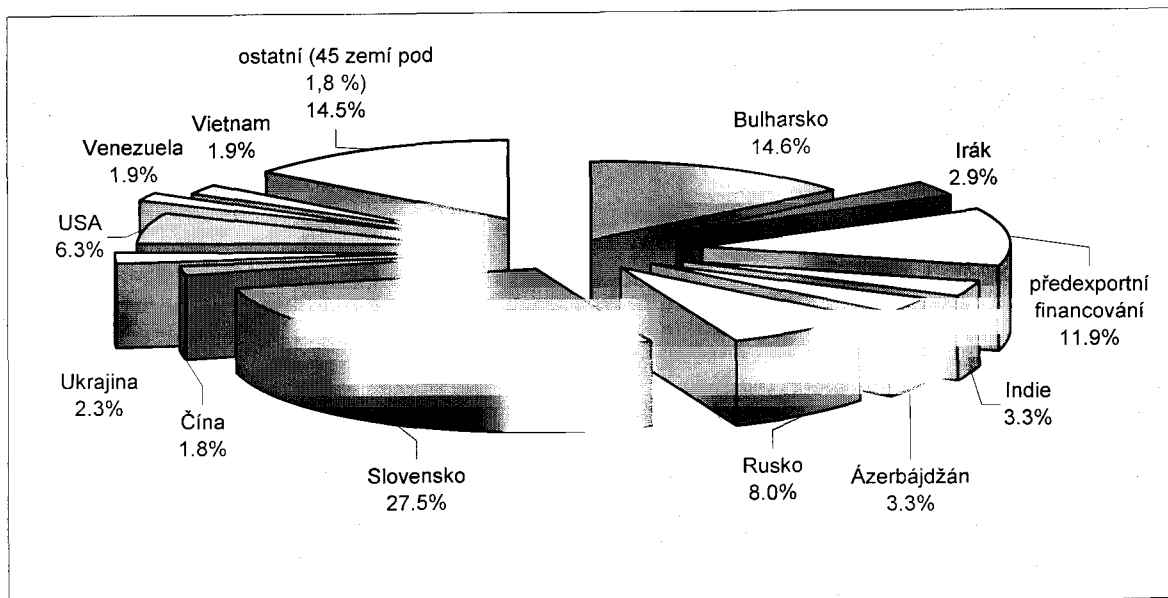
V oblasti **pojištění předexportních úvěrů (typ F)** bylo v průběhu roku 2005 uzavřeno 64 nových pojistných smluv a na celkovém objemu pojištění se podílely cca 11,9 %. U tohoto typu pojištění došlo v průběhu 2. pololetí 2005 k výraznému zjednodušení procedury schvalování pro malé a střední podniky. Byl zaveden nový postup analýzy pojistného rizika sjednocující postup banky a pojistitele, vhodný pro hodnocení rizika plnění vývozní smlouvy ze strany především menších podniků. Lze očekávat, že tento nový přístup se v širší míře uplatní v roce 2006.

Pojištění záruk (typ Z) se v roce 2005 na celkovém objemu podílelo ze 16,6 %. V průběhu roku 2005 bylo pojištěno 130 spíše menších záruk, zároveň se vyskytly i rozsáhlejší záruky, a to zejména v projektech, kde čeští exportéři vstupují do tendru, či podepsali kontrakt na dodávku investičního celku. Celkem bylo za celý rok podepsáno 143 nových pojistných smluv při téměř 60 % meziročním nárůstu jejich objemu. Největší objem se v roce 2005 týkal pojištění záruk na vývozy směřující do Bulharska, Iráku, USA a Číny. Předmětem dodávek byly dodávky zejména strojírenských celků, dopravních prostředků, zařízení cukrovaru a rafinerií, a to v kombinaci s dalšími pojistnými produkty. V tomto ohledu se podařilo ještě výrazněji nabídnout komplexní službu pojištění pro české vývozce. Celkový objem pojištěných záruk (cca 3,7 mld. Kč) má ovšem výrazný multiplikační efekt, umožňující vývozcům realizovat mnohanásobně větší obchodní případy než je hodnota jednotlivé záruky, neboť záruky představují pouze malou část hodnoty podpořeného kontraktu (cca 3 až 25 % hodnoty vývozu podle typu a kombinace použitých záruk).

V **pojištění investic do zahraničí (typ I)** bylo v roce 2005 dosaženo druhého největšího objemu – cca 4,2 mld. Kč (tj. 19,1 % celkového objemu) a zároveň i meziročního nárůstu (o cca 40 %). Jednalo se o pokračování v pojišťování dalších etap investic, které byly započaty již v minulých letech a šlo zejména o investice v Bulharsku, ve Vietnamu a v Indii.

V **komoditní struktuře** nově pojištěných úvěrů a investic se státní podporou stejně jako v předchozích letech převažovala skupina 7 SITC – Stroje a přepravní zařízení, jejíž podíl v roce 2005 činil 60,8 %. Z celkového objemu skupiny 7 SITC více než polovinu tvořily pojištěné úvěry na dodávky energetických zařízení a přibližně jednu čtvrtinu pojištěné úvěry na dodávky dopravních prostředků; zbytek připadal na dodávky strojů a technologických zařízení. Z ostatních komodit byly v roce 2005 pojišťovány úvěry a záruky související s podporou vývozu a výroby pro vývoz na dodávky uhlí (26,6 % celkového objemu) a dále obuvi, textilu, výrobků ze dřeva a z pryže, kovových odlitků a další.

Struktura úvěrů a investic pojištěných se státní podporou podle jednotlivých zemí za rok 2005:

V roce 2005 byly pojištěny se státní podporou úvěry do celkem 57 zemí (v roce 2004 do 51 zemí), z toho hodnotově cca 85,5 % směřovalo do 12 zemí, zatímco u 45 zemí se jednalo o menší případy s objemem pod 1,8 % celkového objemu. Předexportní financování se na celkovém objemu podílelo 11,9 %. Za celou dobu činnosti společnosti, tj. od roku 1992, EGAP pojišťoval se státní podporou úvěry do 87 zemí.

2. Fondy a rezervy na pojišťování se státní podporou

Pro pojištění vývozních úvěrových rizik definovaných zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění, byla ve státním rozpočtu na rok 2005 stanovena **pojistná kapacita 120 mld. Kč**. Vzhledem ke skutečnosti, že již na počátku roku předpokládaná výše pojistných fondů a rezerv k 31. 12. 2005 se ukazovala jako dostatečná pro krytí pojistné angažovanosti, nebyla ve státním rozpočtu dotace na jejich doplnění v roce 2005 vůbec stanovena.

Celková výše fondů a rezerv dosáhla k 31. 12. 2005 hodnoty 10 371 mil. Kč; tato částka plně kryla dosaženou pojistnou angažovanost k 31. 12. 2005, takže EGAP ji může ve vyhlášce MF č. 278/1998 Sb. stanoveném poměru (minimálně 9,5 %) plně pokrýt, a to včetně zvýšeného poměru krytí (35 %) u případů zvláštního národohospodářského významu.

Vývoj pojistných fondů a rezerv v uplynulých letech vyjadřují následující tabulky.

Tabulka č. 1

a) Přírůstky zdrojů na krytí pojistné angažovanosti na pojištění se státní podporou v jednotlivých letech:

(v mil. Kč)	Rok 1992-1999	Rok 2000	Rok 2001	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Kumulované k 31.12.2005
Zdroje na krytí pojistné angažovanosti pojištění se státní podporou	8 380	638	1 071	939	-1 345	-10	698	10 371
Z toho: roční vklad ze st. rozpočtu	4 276	647	0	0	0	0	0	4 923
tvorba z vlastních zdrojů	4 104	-9	1 071	939	-1 345	-10	698	5 448

b) Stavby zdrojů na krytí pojistné angažovanosti na pojištění se státní podporou (kumulativně):

(v mil. Kč)	k 31. 12. 1999	k 31. 12. 2000	k 31. 12. 2001	k 31. 12. 2002	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005
Celkový stav zdrojů (fondů a rezerv) na krytí pojistné angažovanosti	8 380	9 018	10 089	11 028	9 683	9 673	10 371
Stav fondů na krytí pojištění se státní podporou celkem	5 297	5 430	5 672	6 018	5 151	5 669	6 238
<i>z toho:</i>							
- vklady ze státního rozpočtu	4 276	4 923	4 923	4 923	4 923	4 923	4 923
- tvorba z vlastních zdrojů	1 021	507	749	1 095	228	746	1 315
Stav technických rezerv na krytí pojištění se státní podporou celkem	3 083	3 588	4 417	5 010	4 532	4 004	4 133
<i>z toho:</i>							
- rezerva na pojistná plnění	1 486	1 444	1 577	2 404	2 185	1 808	2 243
- rezerva na nezasloužené pojistné	1 584	2 117	2 778	2 540	2 237	2 029	1 822
- rezerva na pojistné slevy	13	27	62	66	104	112	60
- vyrovnávací rezerva	0	0	0	0	6	55	8

Za uplynulých 14 let své činnosti získal EGAP formou vkladů ze státního rozpočtu do svých pojistných fondů na krytí pojištění se státní podporou celkem 4 923 mil. Kč, což znamená, že **každá koruna rozpočtových vkladů již umožnila pojistit téměř 47 Kč vývozního úvěru**. S ohledem na skutečnost, že celková hodnota pojištěním podpořených vývozních kontraktů je vždy vyšší než vlastní pojištěná hodnota (u dlouhodobých úvěrů kryje EGAP maximálně 85 % hodnoty kontraktu, pojištěné záruky představují pouze 5 až 10 % hodnoty kontraktu), se multiplikační efekt využití rozpočtových zdrojů na podporu exportu prostřednictvím EGAP ještě dále zvyšuje (ke 31. 12. 2005 tak připadalo na 1 Kč z rozpočtových zdrojů celkem zhruba 158,50 Kč pojištění se státní podporou umožněných obchodních kontraktů). Vývoj uvedených poměrů ilustruje následující graf č. 4.

graf č. 4

Pojistná hodnota a hodnota kontraktů podpořených pojištěním se státní podporou na 1 Kč vkladů ze státního rozpočtu (v Kč):

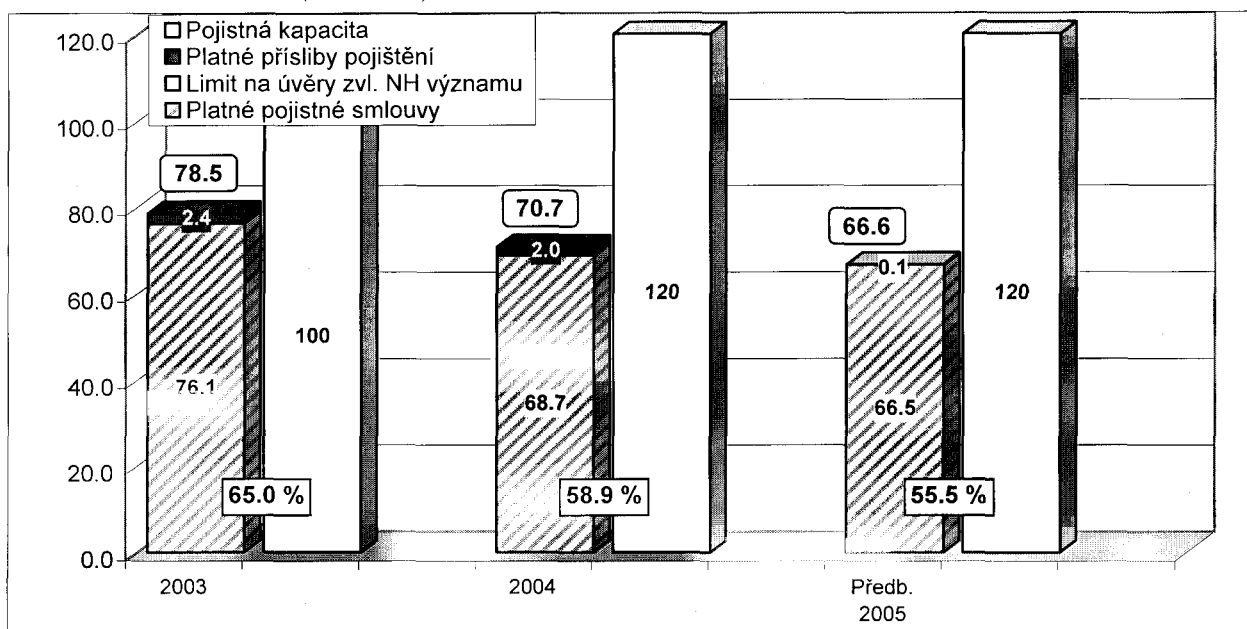
3. Pojistná angažovanost a využití pojistné kapacity za rok 2005

Pojistná angažovanost k 31. 12. 2005 činila 66,6 mld. Kč (včetně příslibů pojištění). Pojistná kapacita tak byla využita na cca 55,5 %

Ukazatel pojistná angažovanost je definován v souladu s § 2 písm. s) zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění. Pojistná angažovanost představuje „souhrn hodnot pojištěných vývozních úvěrových rizik z uzavřených pojistných smluv (v nominální výši včetně úroků a smluvních poplatků) a ze zajišťovací činnosti, snížený o hodnotu rizik, která již zanikla, a hodnot smluv o příslibu pojištění ve výši 50 % jejich nominální hodnoty“.

Graf č. 5

Srovnání pojistné angažovanosti (určené pro výpočet pojistné kapacity) a stavu pojistné kapacity k 31. 12. běžného roku (v mld. Kč):

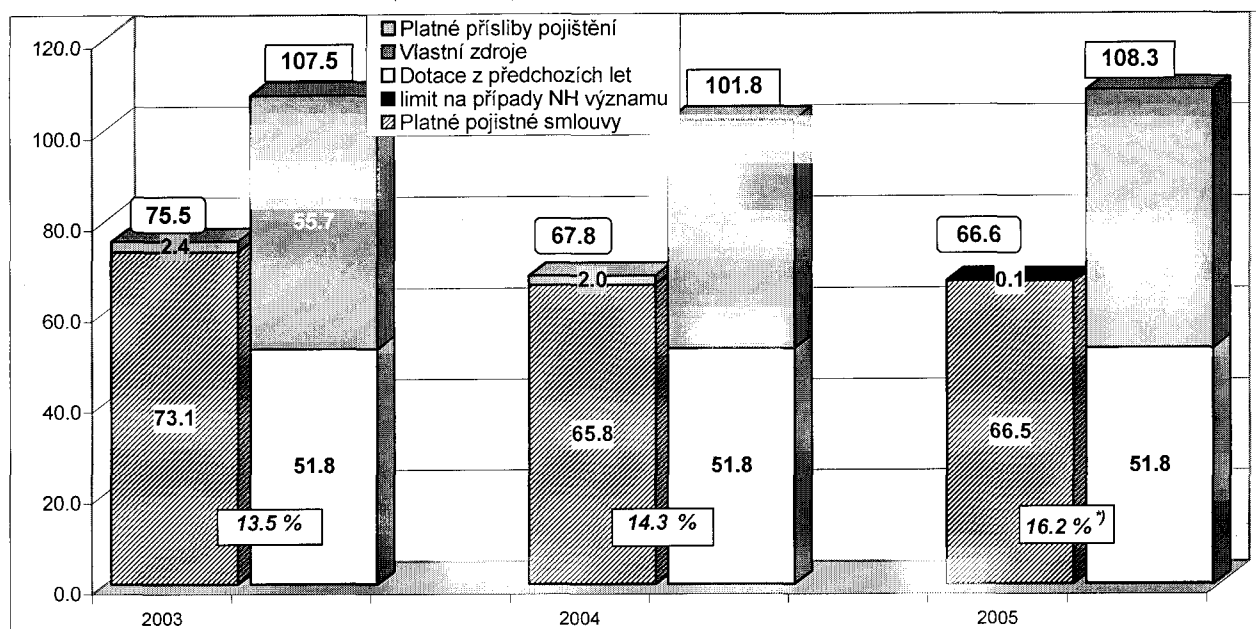

Poznámka: hodnoty uvedené v zaoblených rámečcích nad levým sloupcem představují celkovou pojistnou angažovanost, v rámečcích dole je uvedeno procento využití pojistné kapacity.

V souladu s ustanovením § 4 vyhlášky MF č. 278/1998 Sb., v platném znění, musí EGAP udržovat pojistné fondy a rezervy v minimálně 9,5% výši pojistné angažovanosti snížené o pojistnou angažovanost krytou pasivním zajištěním, tj. o hodnotu krytou smlouvami o zajištění uzavřenými se zahraničními státními úvěrovými pojišťovnami. Pro případy zvláštního národohospodářského významu, na které je vyčleňován zvláštní limit, je pro jejich vyšší rizikovitost tento poměr stanoven na 35 %.

Pojistná angažovanost, kterou je EGAP povinen krýt svými pojistnými fondy a rezervami, dosáhla k 31. 12. 2005 souhrnné výše 63,8 mld. Kč. Pojistné fondy a rezervy dosáhly k 31. 12. 2005 výše 10 371 mil. Kč, takže pojistná angažovanost byla k tomuto datu plně kryta vlastními zdroji EGAP. EGAP proto v tomto období nepotřeboval dotaci ze státního rozpočtu, což avizoval ve své žádosti MF již v roce 2004 (viz též část 2. této Informace).

Vývoj pojistné angažovanosti (snížené o pasivní zajištění) a její krytí pojistnými fondy a rezervami k 31. 12. běžného roku (v mld. Kč):

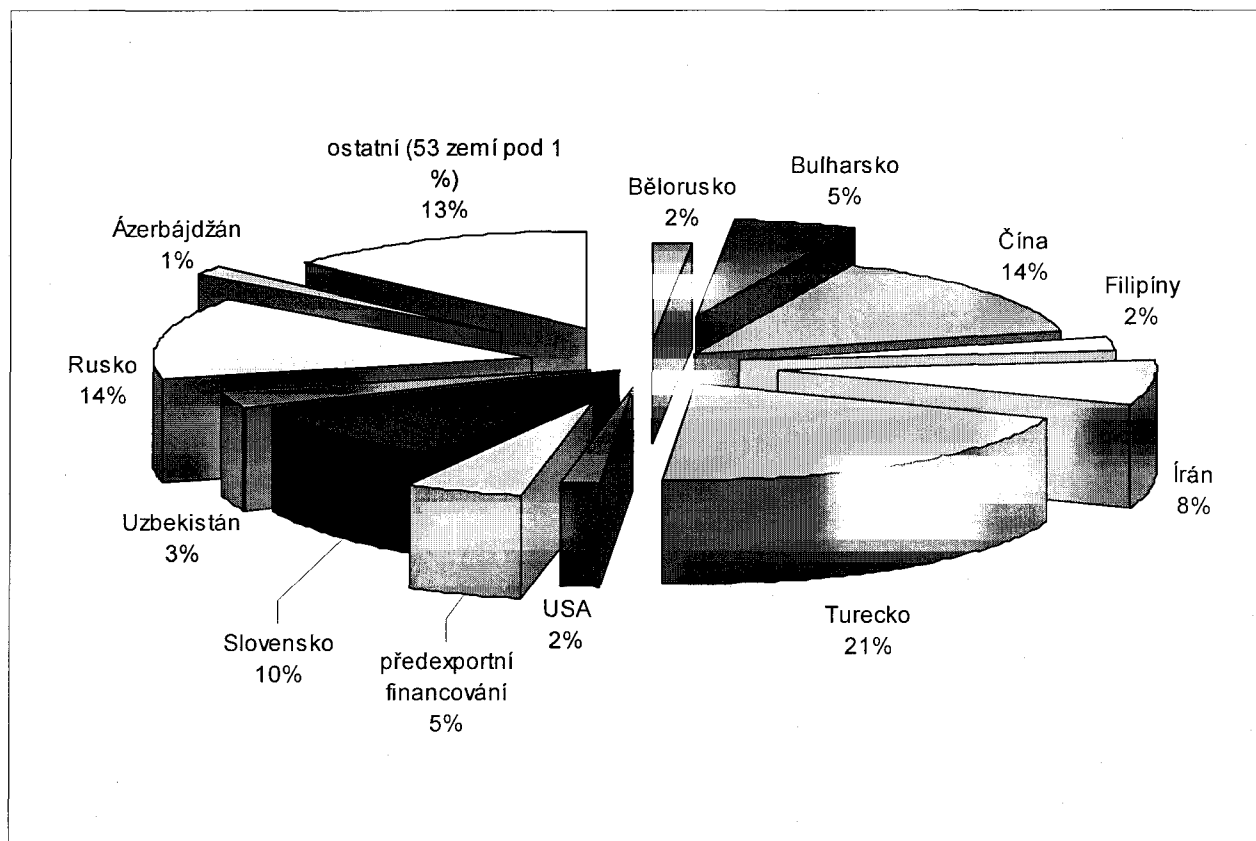

*) v roce 2005 již se zohledněním krytí případů zvláštního národohospodářského významu, které EGAP kryje do výše 35 %.

Poznámka: hodnoty uvedené v rámečcích nad levým sloupcem představují celkovou pojistnou angažovanost (sníženou o hodnotu pasivního zajištění), hodnoty v rámečcích nad pravým sloupcem pak celkovou výši krytí pojistné angažovanosti pojistnými fondy a rezervami, členěnými na část krytou pojistnými fondy a rezervami tvořenými z vlastních zdrojů (tj. z přijatého pojistného a z rozdělení zisku) a na část krytou zdroji ze státního rozpočtu. V rámečcích dole je uvedeno procento krytí dosažené pojistné angažovanosti pojistnými fondy a rezervami společnosti.

Graf č. 7

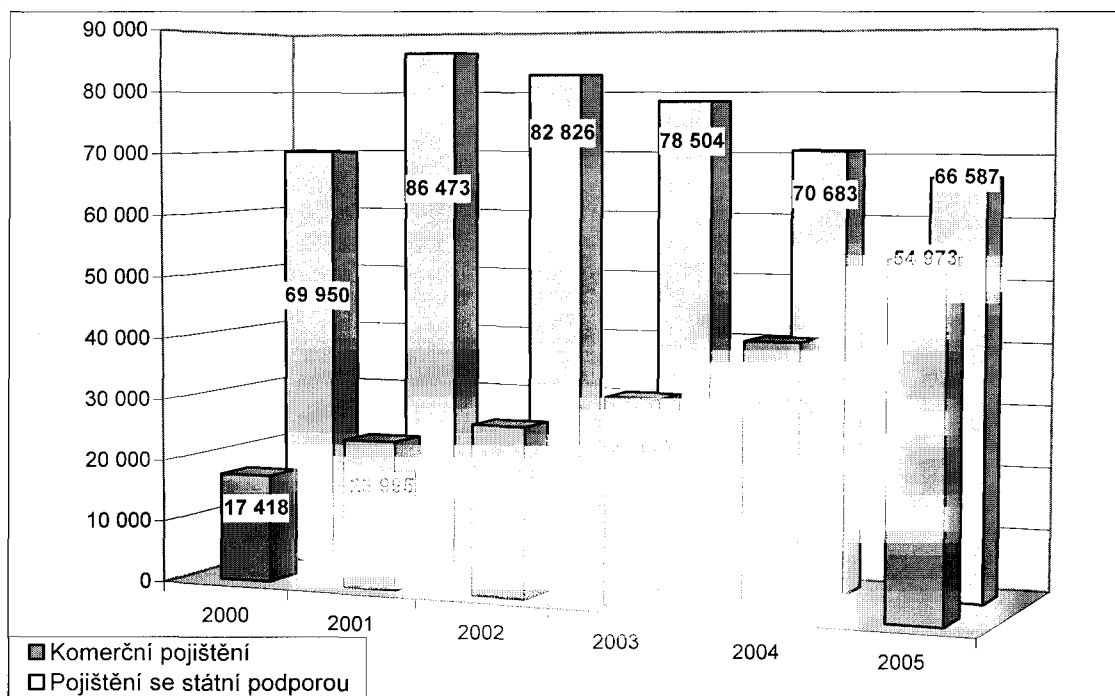
Struktura pojistné angažovanosti podle jednotlivých zemí k 31. 12. 2005:

Následující graf srovnává **vývoj stavů pojistné angažovanosti** na konci jednotlivých let **u pojištění se státní podporou**, která je kryta příslušnými pojistnými fondy a rezervami z vlastních zdrojů a z případných dotací ze státního rozpočtu ve výši nezbytné pro dodržení poměru stanoveného vyhláškou MF, a dále **pojistné angažovanosti u komerčního pojištění** (součet všech platných úvěrových limitů), na kterou se nevztahuje státní podpora, a kterou EGAP kryje pojistnými fondy a rezervami vytvořenými z komerční činnosti bez jakýchkoli nároků na rozpočtové zdroje. Pro portfolio spravovaných rizik je charakteristické, že přes vyšší objemy nově pojištěných komerčních pohledávek v průběhu jednotlivých let **převažuje pojistná angažovanost pojištění se státní podporou**. To je dáno především krátkou dobou návratnosti komerčních pohledávek, která se v průměru pohybuje v délce cca 3 měsíců.

Graf č. 8

Vývoj stavů pojistné angažovanosti u pojištění se státní podporou a u komerčního pojištění (v mil. Kč):

D. Komerční pojištění

Významnou složku činnosti EGAP představovalo až do loňského roku i komerční pojištění, sloužící vývozcům vyvážejícím na úvěr kratší než jeden rok do zemí s odpovídajícím zákonodárstvím, umožňujícím účinné vymáhání pohledávek na základě fungujících zákonů o konkursu a vyrovnání. Tento typ pojištění je podporován zajistnými smlouvami s předními západoevropskými zajišťovateli a EGAP jej provozoval bez jakékoli angažovanosti státního rozpočtu České republiky.

Od října 2005 komerční pojištění provozuje dceřinná společnost Komerční úvěrová společnost EGAP, a. s., nicméně, pro zachování srovnatelnosti s předchozími roky, uvádíme v této části souhrnně celoroční výsledky tohoto druhu pojištění.

V komerčním pojištění byly v roce 2005 pojištěny pohledávky v celkové hodnotě 100,7 mld. Kč, což je nárůst o 18,4 % oproti roku 2004. Předepsané pojistné za celý rok 2005 dosáhlo hodnoty 289 mil. Kč.

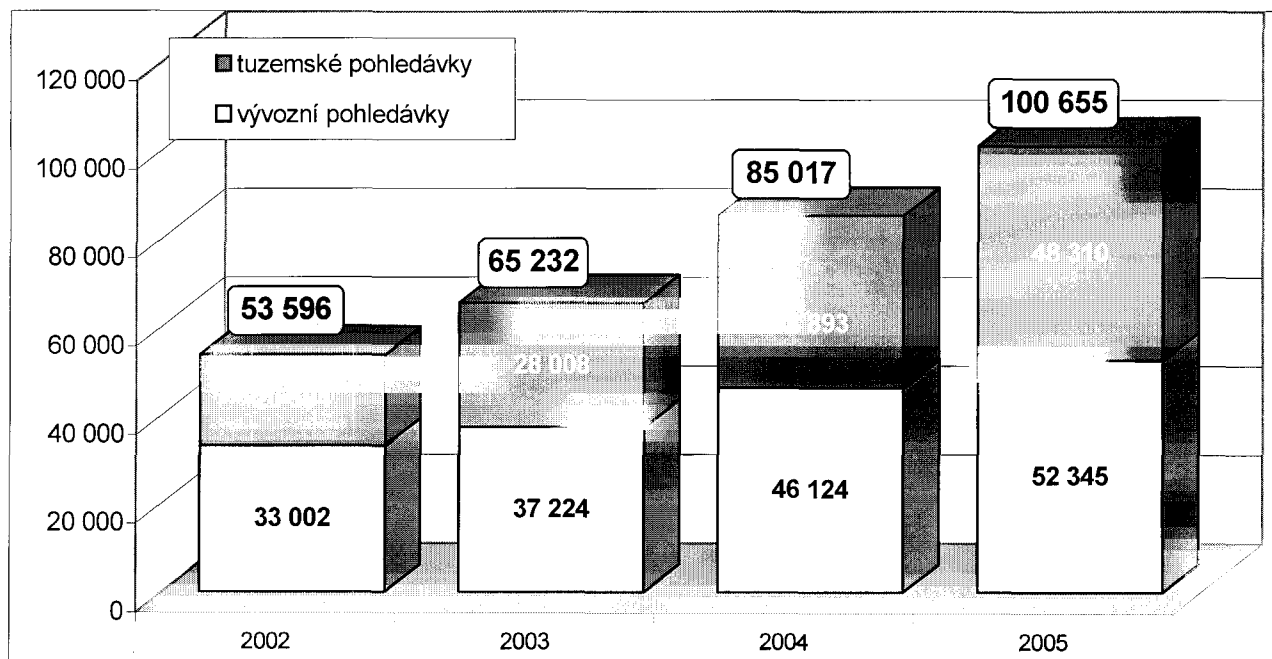
V pojištění vývozních pohledávek bylo za celý rok 2005 dosaženo hodnoty 52,3 mld. Kč, v pojištění krátkodobých tuzemských pohledávek pak byly pojištěny pohledávky ve výši 48,3 mld. Kč.

Za celý rok 2005 bylo uzavřeno 187 nových rámcových pojistných smluv, celkový počet platných pojistných smluv (kmen) za vývozní i tuzemské pojištění činil 808 smluv.

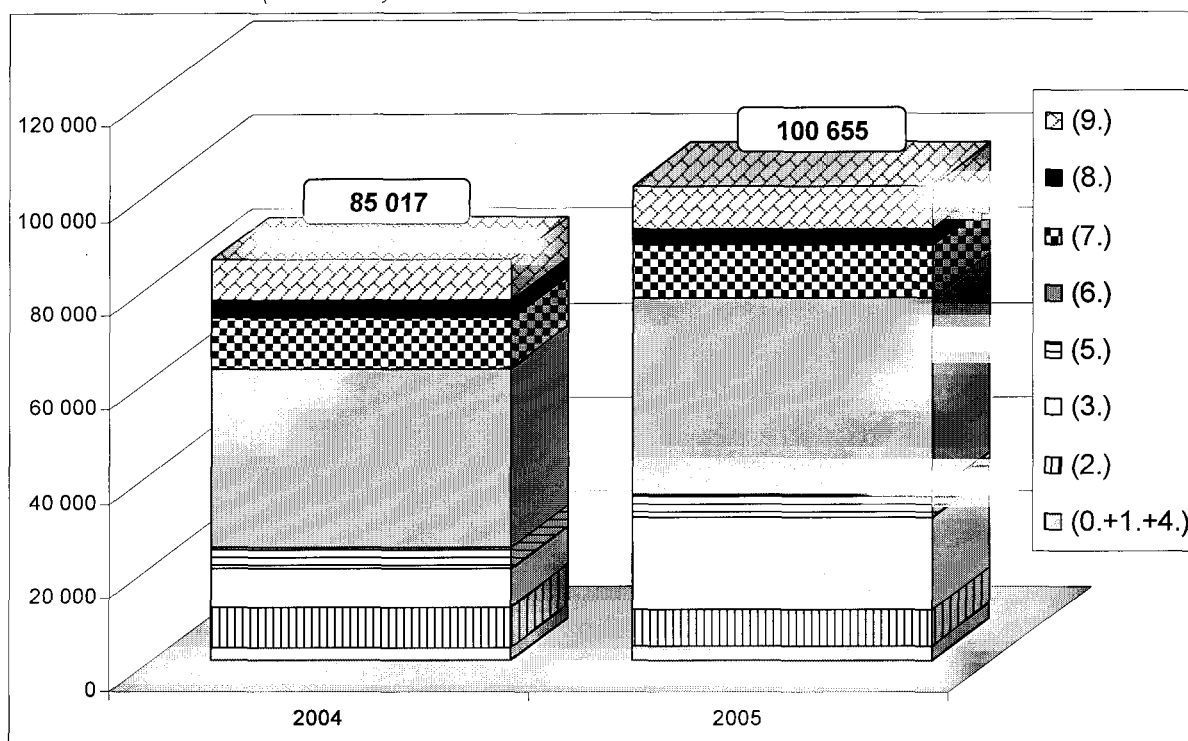
Vývoj komerčního pojištění ilustrují následující grafy:

Graf č. 9

Objem komerčního pojištění (v mil. Kč) :

**Objem komerčního pojištění členěný podle komoditních skupin SITC
v roce 2004 a 2005 (v mil. Kč):**

0 Potraviny a živá zvířata	5 Chemikálie a příbuzné výrobky
1 Nápoje a tabák	6 Tržní výrobky tříděné podle druhu materiálu
2 Suroviny s výjimkou paliv	7 Stroje a přepravní zařízení
3 Neroztá paliva, maziva a příbuzné materiály	8 Různé průmyslové výrobky
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky, vosky	9 Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné

E. Pojišťování malých a středních podniků

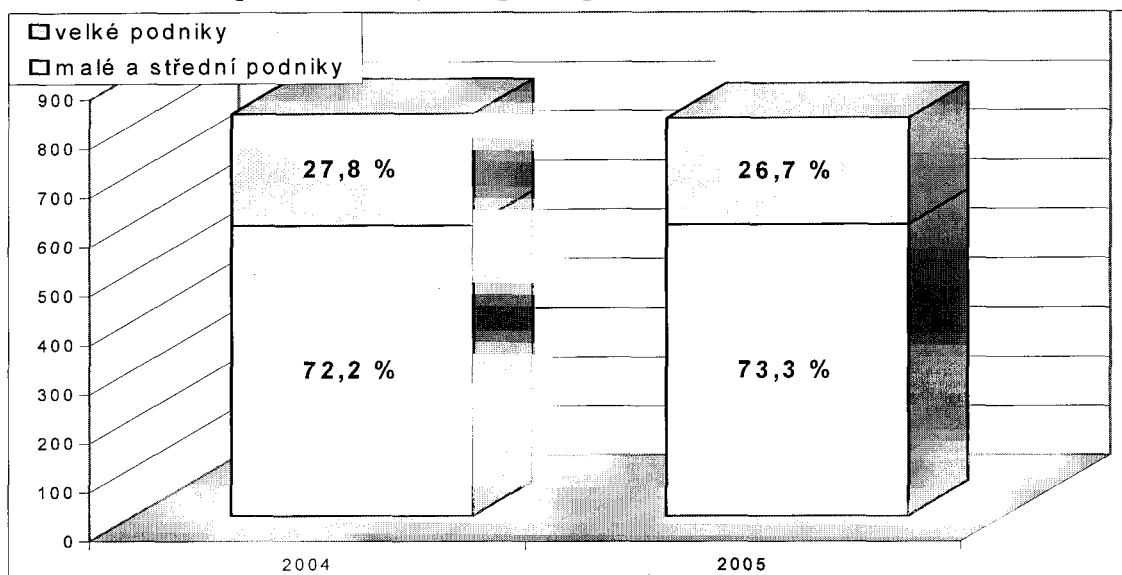
Podpora vývozu malých a středních podniků se v rámci působnosti EGAP až doposud (tj. do vyčlenění dceřinné společnosti KÚP 1. října 2005) soustřeďovala především do oblasti komerčního pojištění. Důvodem je struktura výroby těchto podniků, kde převažuje spotřební zboží, materiály, polotovary a součástky, pro které je charakteristické využívání krátkodobých úvěrů.

Z celkového počtu společností, pojištěných na komerční bázi, tvořily v roce 2005 malé a střední podniky celkem 73,3 %. Celkový objem pojištěných pohledávek malých a středních podniků dosáhl v roce 2005 hodnoty cca 19,1 mld. Kč, což je o 2,5 mld. Kč více než v roce 2004.

Pro uvedené rozlišení bylo použito kritérium používané v ČR od 1. 1. 2000 a odpovídá metodice EU.

Struktura komerčně pojištěných podniků podle jejich velikosti v roce 2004 a 2005:

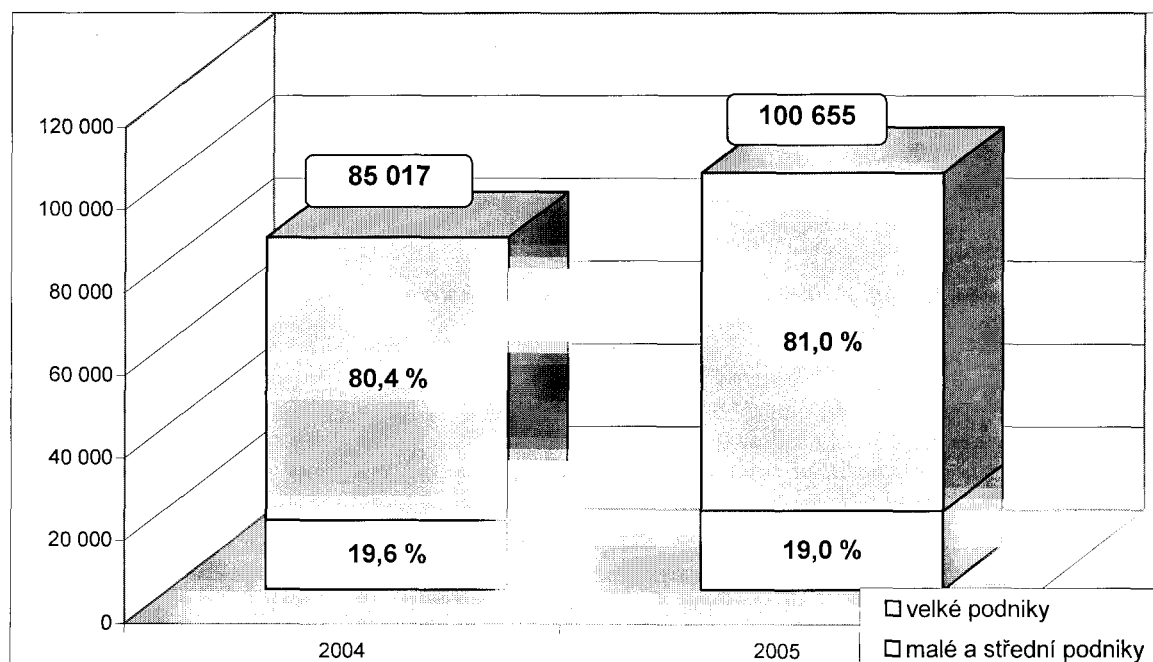
(podle metodiky EU (počet podniků; váha v %):

Graf č. 12

Struktura komerčního pojištění podle objemu pojištění v roce 2004 a 2005:

(podle metodiky EU; v mil. Kč; váha v %):

Příprava nového produktu pro malé a střední podniky v roce 2006

V roce 2006 vstoupil v platnost zákon č. 23/2006 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 58/1995 Sb. a který umožňuje Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s. poskytovat pojištění vývozních úvěrů malých a středních podnikatelů se státní podporou. To umožňuje i změna Sdělení č. 281 C 1997 Evropské komise týkající se užití článků 92 a 93 Smlouvy o ES na pojištění krátkodobých vývozních úvěrů, která vstoupila v účinnost od 1. ledna 2006 pod označením 325 C 2005. Právě dosavadní pravidlo, že u krátkodobých vývozních úvěrů

jsou rizika kupujících v zemích s fungující tržní ekonomikou považována za tržně pojistitelná a zajistitelná, vylučuje malé a střední podniky (MSP) z možnosti získat úvěrové pojištění na své vývozní úvěry za přijatelných podmínek, neboť právě tento segment trhu je pro komerční úvěrové pojišťovny neatraktivní. Z tohoto důvodu Komise ve svém Sdělení nově rozšířila definici tržně nezajistitelných rizik právě o pojištění vývozních úvěrů sjednávaných malými a středními podnikateli (dle platné definice MSP), jejichž roční objem vývozu nepřekročí hodnotu 2 mil. EUR.

Na základě výše uvedených legislativních změn připravil EGAP nový produkt pro malé a střední podnikatele (s ročním vývozem do 2 mil. EUR), který je zjednodušenou variantou dosavadního pojistného produktu, poskytovaného v rámci pojištění se státní podporou pro krátkodobé vývozní dodavatelské úvěry. Nový produkt přebírá také některé prvky techniky a administrativního zpracování používané v komerčním úvěrovém pojištění, čímž je zabezpečeno pružné fungování tohoto produktu pro krátkodobé pojištění vývozních úvěrů malých, ale zároveň čtenějších úvěrů.

Základním smyslem nového produktu se státní podporou je oslovit co nejširší spektrum především malých podniků, pro které jsou stávající typy pojištění příliš komplikované a drahé. Z dostupných statistik trhu komerčního úvěrového pojištění vyplývá, že z podniků, které splňují nově nastavená kritéria Sdělení Komise č. 235 C 2005, je jich zatím pojištěno jen několik desítek, ačkoliv jich v ČR působí desetitisíce. Důvodem je i skutečnost, že některé úvěrové pojišťovny, působící na českém pojistném trhu mají vstupní kritéria, jež pojištění takových podniků předem vylučují.

EGAP hodlá projednat a nabídnout prodej tohoto produktu se všemi komerčními úvěrovými pojišťovnami působícími na českém trhu formou zprostředkovatelské smlouvy.

F. Likvidace pojistných událostí a vymáhání pohledávek

V průběhu roku 2005 EGAP vyplatil celkem 713 mil. Kč. Za stejné období se EGAP podařilo vymoci pohledávky v souhrnné výši 205 mil. Kč a dále zabránit škodám ve výši více než 327 mil. Kč.

V pojišťování se státní podporou bylo za celý rok 2005 vyplaceno celkem **603 mil. Kč**, přičemž nejvyšší objem připadl na již z předchozího období pokračující výplaty pojistných plnění u dvou velkých pojistných událostí.

V průběhu roku 2005 vymohl EGAP v pojištění se státní podporou cca 181 mil. Kč pohledávek, za které dříve poskytl pojistné plnění, a zároveň zabránil škodám ve výši 146 mil. Kč.

G. Výsledky hospodaření společnosti za rok 2005

Hospodaření EGAP se řídí obecně platnými pravidly pro pojišťovny ve smyslu zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, a navazujících předpisů, týkajících se tvorby a používání rezerv v pojišťovnách.

Všechny finanční zdroje společnosti (základní kapitál, povinný zákonný rezervní fond, rezervy a fondy pro pojištění komerčních i vývozních úvěrových rizik) jsou součástí vlastního kapitálu EGAP a výnosy z nich jsou součástí hospodářského výsledku společnosti.

Samostatný režim má hospodaření s rezervami a fondy pro pojištění vývozních úvěrových rizik definovaných zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, v platném znění, (tj. teritoriálních rizik a tržně nezajistitelných komerčních rizik), jejichž tvorba a použití se řídí samostatnou vyhláškou ministerstva financí č. 278/1998 Sb. Uvedené rezervy a fondy jsou dle těchto předpisů tvořeny:

- příjmy z pojistného,
- příděly z rozdělení hospodářského výsledku (zisku) společnosti,
- dotacemi ze státního rozpočtu.

Rezervy a fondy pro pojištění vývozních úvěrových rizik mají v hospodaření společnosti zvláštní postavení, neboť kromě zabezpečení finanční soběstačnosti společnosti slouží zároveň jako nárazníková rezerva pro státní rozpočet, který ve smyslu § 8, odst. 1 uvedeného zákona ručí za závazky EGAP z titulu pojištění vývozních úvěrových rizik.

Výše uvedený systém hospodaření EGAP umožňuje jednoznačně sledovat jednak rozsah zdrojů poskytovaných společnosti ze státního rozpočtu, jednak míru jejich využívání pro podporu exportu a v neposlední řadě též efektivitu vlastního hospodaření pojišťovací společnosti.

Hospodářský výsledek společnosti za rok 2005

V roce 2005 společnost zaznamenala účetní záporný hospodářský výsledek ve výši -41 mil. Kč; jeho struktura je uvedena v následující tabulce.

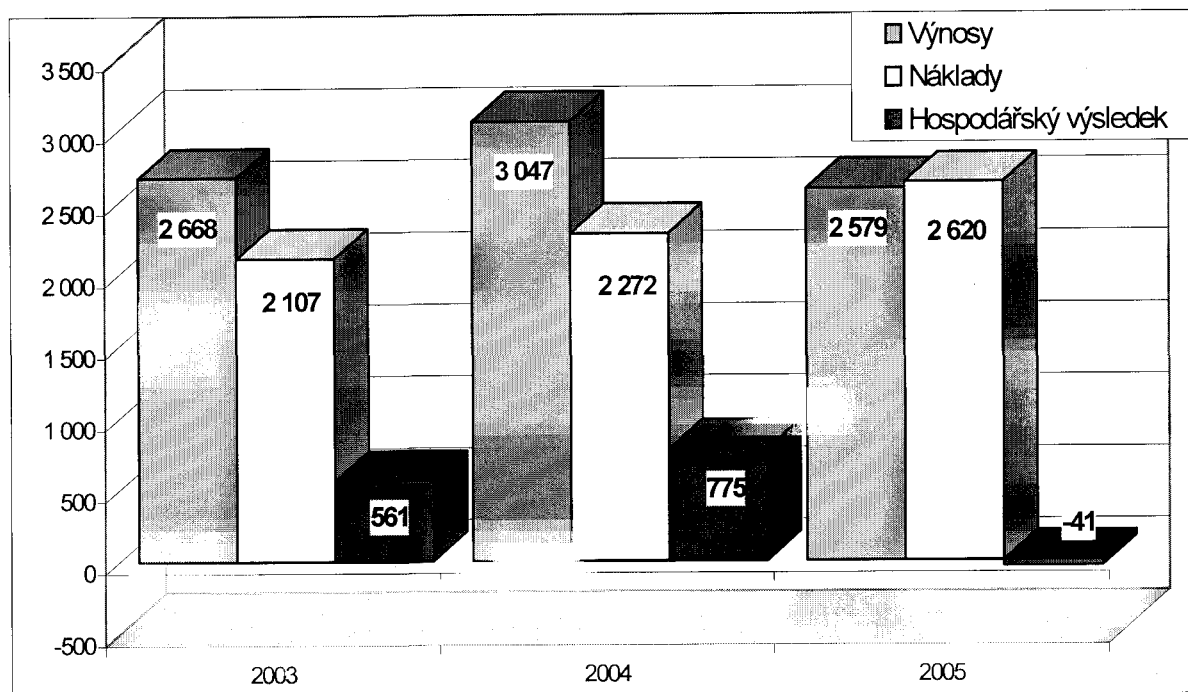
Tato výsledná ztráta byla způsobena zejména nutností externím auditorem požadované dodatečné tvorby rezervy typu IBNR na hrozící pojistnou událost z pojištěného úvěru na financování výroby televizních obrazovek ve výši 430 mil. Kč ještě do účetního období roku 2005. Vzniklá účetní ztráta za rok 2005 bude uhrazena z fondů EGAP, vytvořených výhradně vlastní činností společnosti v předchozích letech, tj. z rozdělení zisku. Na krytí ztráty nebudou čerpány žádné fondy vzniklé z dotací ze státního rozpočtu v minulých letech a ani nevznikne nárok na žádnou rozpočtovou dotaci do fondů v roce 2006.

Tabulka č. 2

Vývoj nákladů a výnosů očištěných o účetní náklady a výnosy z termínovaných obchodů s cennými papíry (v mil. Kč):

	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005
Výnosy	2 668	3 047	2 579
Náklady	2 107	2 272	2 620
Hospodářský výsledek	+ 561	+ 775	- 41

Vývoj nákladů a výnosů očištěných o účetní náklady a výnosy z termínovaných obchodů s cennými papíry (v mil. Kč):

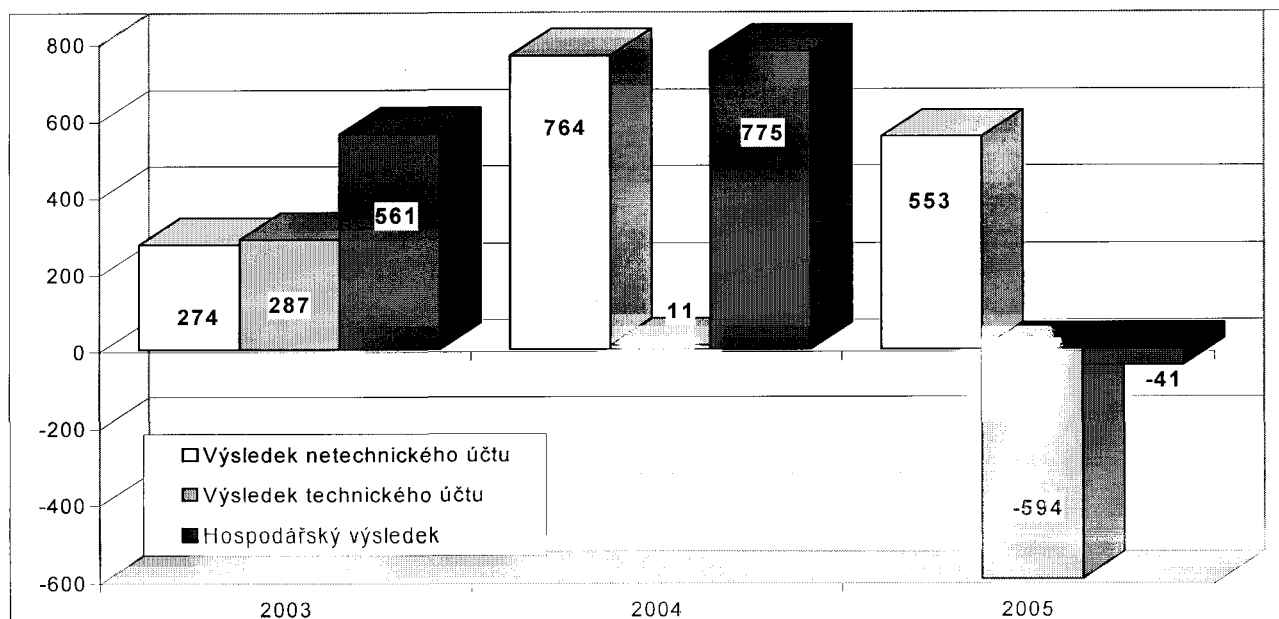
V souladu se směrnicí Rady ES č. 91/674/EHS ze dne 19. 12. 1991, k ročním účtům a konsolidovaným účtům pojišťovacích podniků, jsou nákladové a výnosové položky uspořádány do dvou hlavních skupin:

- tzv. technický účet
- tzv. netechnický účet

Obsahem **technického účtu** jsou veškeré náklady a výnosy související s pojišťovací a zajišťovací činností. Na **netechnický účet** se účtují ty náklady a výnosy, které souvisí s fungováním pojišťovny jako ekonomického subjektu.

Graf č. 14

Vývoj hospodářského výsledku v členění na technický a netechnický účet (v mil. Kč):

Na **technickém účtu**, jehož obsahem jsou veškeré náklady a výnosy související s pojišťovací a zajišťovací činností, vykázala společnost za celý rok 2005 v důsledku již výše uvedené dodatečné tvorby rezervy typu IBNR na hrozící pojistnou událost ztrátu ve výši **-594 mil. Kč**.

Výnosy technického účtu tvořilo předepsané hrubé pojistné v hodnotě 454 mil. Kč, snížené o pojistné postoupené zajišťovatelům v oblasti krátkodobého komerčního pojištění ve výši 118 mil. Kč, a dále změna stavu rezervy na pojistné jiných období, která představovala výnos 210 mil. Kč. Zasloužené pojistné očištěné tak dosáhlo hodnoty 547 mil. Kč. Další položkou výnosů technického účtu jsou ostatní technické výnosy ve výši 43 mil. Kč (přijaté poplatky za zhotovení pojistných smluv, analýzy rizika pojištění, přísliby pojištění a čerpání opravných položek k pohledávkám).

Celkové výnosy na technického účtu k 31. 12. 2005 představovaly **590 mil. Kč**.

Základní položkou nákladů technického účtu byly náklady na pojistná plnění očištěné ve výsledné hodnotě 1 103 mil. Kč. Tato položka se skládá z nákladů na pojistná plnění (702 mil. Kč), snížených o pojistná plnění zajišťovatelů u krátkodobých komerčních rizik (47 mil. Kč) a změny stavu rezervy na pojistná plnění, která činí 448 mil. Kč. Změna stavu rezervy jako rozdíl mezi použitím a tvorbou vychází v záporné hodnotě, tj. jako náklad.

Čistá výše provozních nákladů dosáhla **148 mil. Kč**. Z toho pořizovací náklady na pojistné smlouvy činily 22 mil. Kč a náklady správního režimu 159 tis. Kč. Tyto tzv. hrubé provozní náklady snižuje provize ze zajištění inkasovaná od komerčních zajišťovatelů ve výši 33 mil. Kč. Ostatní technické náklady zatížily technický účet ve výši **14 mil. Kč** (jedná se o členské příspěvky Bernské unii a dalším organizacím). Změna stavu rezervy na pojistné slevy se na výnosech podílela částkou **51 mil. Kč**. Výplaty slev byly realizovány ve výši 17 mil. Kč. Změna stavu rezervy byla rovněž kladná ve výši 47 mil. Kč.

Celkové technické náklady k 31. 12. 2005 činily **1 184 mil. Kč**.

V rámci **netechnického účtu**, na němž se účtují všechny náklady a výnosy, které souvisí s fungováním pojišťovny jako ekonomického subjektu a nemají přímý vztah k pojišťovací činnosti, bylo dosaženo zisku + **553 mil. Kč**. Z toho celkové výnosy z finančního umístění představovaly 272 mil. Kč a 277 mil. Kč činily tzv. ostatní výnosy, z nichž 215 mil. Kč připadalo na vymožené a postoupené pohledávky. Zbývající část výnosů tvořily kursové zisky a příjmy z nájemného a služeb za nebytové prostory). Netechnické náklady tvořily náklady na finanční umístění a ostatní náklady (včetně nákladů daňových) celkem 40 mil. Kč.

Celkově tak společnost zaznamenala za celý rok 2005 záporný hospodářský výsledek (ztrátu) ve výši -41 mil. Kč.

H. Legislativní činnost EGAP v roce 2005

V roce 2005 byla připravována novela zákona č. 58/1995 Sb., týkající se zrušení povinnosti EGAP mít většinový podíl v dceřinné společnosti. V průběhu legislativního procesu se podařilo poslaneckou iniciativou tuto novelu za souhlasu s odpovědnými ministerstvy doplnit i o další body, které umožní rozšíření činnosti EGAP. Tento zákon byl ve sbírce zákonů publikován pod číslem 23/2006 Sb. EGAP bude na základě této novely moci poskytovat zajišťovací činnost vůči úvěrovým pojišťovnám ve vztahu k pojištění vývozu proti tržně nezajistitelným teritoriálním a tržně nezajistitelným komerčním rizikům, dále pojištění a zajištění úvěrů malých a středních podnikatelů a pojištění vývozních případů s mimořádně vysokým pojistným rizikem. Znamená to další rozšíření činnosti EGAP ve prospěch vývozců. Nová zákonná úprava bude postupně uváděna do praxe. Nový pojistný produkt pro malé a střední podnikatele bude uveden na trh v 1. polovině roku 2006. Jeho hlavní myšlenka je zjednodušení a celkové zpřístupnění úvěrového pojištění pro malé a střední podnikatele – vývozce (podrobně viz část E).

Touto novelou se také umožňuje změna korporátního řízení společnosti na tzv. německý model, kdy představenstvo společnosti bude výkonným orgánem zabývajícím se denním vedením společnosti a posílí se role dozorčí rady společnosti, které bude představenstvo ze své činnosti odpovídat. Tato změna byla provedena v dubnu 2006.

I. Využívání členství v mezinárodních organizacích

V průběhu roku 2005 byly dokončeny práce na dalším zdokonalení znění Ujednání o oficiálně podporovaných úvěrech (Konsensu OECD); nový text je v platnosti od prosince 2005.

Ochrana životního prostředí v oficiální podpoře vývozů uvedená v Doporučení o společných přístupech k životnímu prostředí a k oficiálně podporovaným úvěrům, přijatém Radou OECD v prosinci 2003, se v letech 2004 – 2005 ukázala jako důležitý nástroj boje za kvalitnější životní prostředí. V roce 2006 bude Doporučení zhodnoceno a bude připravováno jeho další zdokonalení.

EGAP společně s německými a belgickými úvěrovými pojišťovnami připravil zpřísnění Akčního prohlášení o úplatkářství a oficiálně podporovaných úvěrech, které platí již od roku 2003. Vzhledem k rozdílným přístupům jednotlivých zemí k principům zdokonalování akčního prohlášení se zatím nepodařilo dospět k definitivnímu schválení. Počátkem roku 2006 se podařilo začít jednání na kompromisním návrhu zdokonalení Akčního prohlášení s dalšími zeměmi, takže lze reálně předpokládat jeho schválení již v první polovině roku 2006.

EGAP se v rámci Evropské unie pravidelně zúčastňuje jednání **Pracovní skupiny pro vývozní úvěry Rady EU**, kde si jednotlivé členské země EU spolu s představiteli Evropské komise vyměňují zkušenosti a koordinují postup pro jednání EU v Konsensu OECD.

Již tradičně byl EGAP přítomen na jarních a podzimních zasedáních Bernské unie, Pražského Klubu a Credit Alliance a na seminářích, workshopech a školeních, pořádaných těmito institucemi. V souvislosti se založením Komerční úvěrové pojišťovny EGAP, a. s. (KÚP) a s rozběhem jejích aktivit od 1. října 2005 se mezinárodní aktivity v oblasti pojištění tržně zajistitelných rizik (tedy především v CreditAlliance) přesouvají na KÚP.

V roce 2005 nebyly podepsány žádné další smlouvy o spolupráci, pro rok 2006 se připravuje podepsání memoranda o dorozumění mezi EGAP a Chorvatskou bankou pro rozvoj (HBOR).

Statutární orgány společnosti:

Představenstvo a dozorčí rada společnosti pracovaly k 31. 12. 2005 v tomto složení:

Představenstvo EGAP:

předseda:

Ing. Karel Goldemund – MF *(od 24. 10. 2005)*

Ing. Ladislav Zelinka, Ph.D. – MF *(do 24. 10. 2005)*

1. místopředseda: Ing. Václav Petříček, CSc. - MPO

2. místopředseda: Ing. Pavol Parížek - generální ředitel EGAP

členové:

Ing. Marie Košťálová, CSc. – MPO *(od 24. 10. 2005)*

Ing. Petr Trauške – MPO *(do 24. 10. 2005)*

Ing. Tomáš Husák – MZV

Ing. Karel Venera – MZe

Ing. Milena Horčicová, CSc. - MF

Ing. Josef Tauber - generální ředitel ČEB

Ing. Karel Šimsa - náměstek generálního ředitele EGAP

Dozorčí rada EGAP:

předseda: Ing. Martin Tlapa, MBA – MPO

místopředseda: Ing. Jiří Šiman - MF

členové:

Ing. Helena Knížková – MZV

Bc. Petr Krejčí – Mze

Ing. Pavel Klaban - EGAP

Ing. Martin Bartoš – EGAP *(od 10. 2. 2006)*

Ing. Ladislava Soukupová – EGAP *(do 10. 2. 2006)*

Aktuální složení statutárních orgánů společnosti (od 26. dubna 2006):

Dozorčí rada EGAP:

předseda: Ing. Václav Petříček, CSc. - MPO

místopředseda: Ing. Karel Goldemund – MF

členové:

Ing. Edita Hrdá – MZV

Ing. Hana Heidlerová - MZe

Ing. Jiří Šiman - MF

Ing. Martin Tlapa, MBA – MPO

Ing. Martin Bartoš – zástupce zaměstnanců EGAP

Ing. Pavel Klaban – zástupce zaměstnanců EGAP

Ing. Jiřina Rovná – zástupkyně zaměstnanců EGAP

Představenstvo EGAP:

předseda: Ing. Pavol Parížek - generální ředitel EGAP

místopředseda: Ing. Karel Šimsa - náměstek GŘ, vedoucí úseku pojištění se státní podporou

členové:

Ing. Václav Bok, náměstek GŘ, vedoucí úseku finančního a správního

JUDr. Dalibor Vainer, vrchní ředitel, vedoucí úseku likvidace škod a vymáhání pohledávek

JUDr. Ing. Jana Ammerlaan, ředitelka odboru právního, organizačního a analytického